

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

1956-yil 4-yanvardan chiqqan boshlagan

ADABIY-BADIIY, MA'NAVIIY-MA'RIFIY, IJTIMOIIY GAZETA

2021-yil 20-avgust / № 34 (4641)

Барчамизга ризқ-насиба берган, оқ ювиб, оқ тараб вояга етказган эл-юртимиз олдида биз хамиша қарздормиз. Азиз ва ардоқли халқимизнинг розилигига эришиш — биз учун энг буюк саодатдир. Чунки халқ биздан рози бўлса, Яратган ҳам рози бўлади.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

МУНОСАБАТ

ХАЛҚНИ РОЗИ ҚИЛИШ САОДАТИ

Шу кунларда қайси бир даврада бўлмайлик, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Янги Ўзбекистон” газетаси бош муҳаррири саволларига кенг қамровли, теран мазмунли жавоблари ўрганилаётганига гувоҳ бўламиз. Ҳақиқатан ҳам, мажкур жавоблар давлат ва жамият ҳаётининг барча жабҳалари ва қирраларини қамраб олгани, унда Янги Ўзбекистон тараққиётининг истиқболлари белгилаб берилгани билан муҳим ижтимоий, сиёсий аҳамият касб этади.

Халқни рози қилиш, деган ибора замирида чуқур мазмун мужассам. Инсоният пайдо бўлибдики, ҳар бир жамият одил, адолатли тузумни орзу қилади. Жамиятда токи ҳақиқат, адолат қарор топмас экан, фуқаролар шу жамиятдан, раҳбарлардан норози бўлиб қолаверади. Мамлакат раҳбарининг суҳбати бизни кейинги ўрт-беш йил мобайнида жонажон диримизда бўй кўрсатаётган улкан ўзгаришлар, айниқса, халқни рози қилишдай масъулиятли вазифалар қандай ижро этилаётгани хусусида фикр юритишга чорлайди. Халқни рози қилиш осон юмуш эмас. Бу кечая кундуз изланиш, ўйлаш, энг мураккаб масалаларга ҳам тўғри, оқилона ечим топишни тақозо қилади. Нега деганда, мамлакатда қарийб 35 миллион аҳоли яшаса, уларнинг муаммоси ҳам шунга яраша бўлади. Фуқаро ўз дардига чора излаб қаерга боради? Шубҳасиз, давлат муассасасига, туман ёки вилоят ҳокимига, прокурорга, милицияга, врачга ёки фермерга. Муаммо жойида

ечилса-ку, олам гулистон. Аммо ечилмасачи? Бундай муаммолар йиғилиб-йиғилиб, умуман, халқ этининг иложи бўлмай қолса-чи? Бундан ёмони йўқ. Бундан беш йиллар аввал мамлакатимизда халқ этини керак бўлган масалалар деярли барча соҳада йиғилиб қолган эди. Ҳаммаси жойида, деган қайфият билан улардан кўз юмиб юравериш ҳам мумкин эди. Лекин бундай бўлмади, чунки бу халққа, келажакка нисбатан хиёнат бўларди.

Шу мавзуда сўз юритиб Президентимиз дейди: “Очик айтмоқчиман: менинг табиатим бундай сохта ҳаётни мутлақо қабул қилолмайди. Халқимиз менга ишонч билдирди, ана шу юксак ишончни оқлаш, эл-юртимизга муносиб ҳаёт шароитини яратиб бериш мен учун ҳаётимнинг маъно-маъмунидир. Мен миллионлаб инсонларнинг тақдирини учун масъулиятни зиммамга олган эканман, ислохотлар борасида бошқача йўл тутишим, ҳаммасини аввалгидек қолдиришим асло мумкин эмас”. Худди шундай бўлди ҳам.

ЁРУҒ КУНЛАР КЕЛДИ

Адиблар хиёбонига тез-тез бориб тураман. Улуғ ижодкорлар хайкаллари қошида баъзан узок ўйларга чўмаман.

Китоб ўқиш азалдан жону дилим. Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Саид Аҳмад, Ўткир Ҳошимов асарларидаги машҳур куйма иборалар улғустозим Шуккур Бурхоннинг салобатли овозида қулоқларим остида янграгандек бўлаверади. Санъат адабиётдан қуч олади. Адабиёти буюк миллатнинг буюк санъати ва санъаткорлари ҳам бўлиши табиий.

Истиқлол жаннатмонанд юртимизни улкан имкониятлар мамлакатига айлантирди. Энг муҳими — ҳеч қандай бойлик билан ўлчаб бўлмайдиган эркимиз ўз қўлимизда. Бу улғуф неъматни таърифлаш — жуда мушкул иш. Мухтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан Имом Бухорий, Имом Термизий, Исҳоқхон Ибрат ва бошқа буюк аждодларимиз номидаги маърифий марказлар, Исломот маданияти маркази каби зиё масканлари ҳамда атоқли адибларимиз номидаги ижод мактабларининг очилиши замирида жуда чуқур мазмун ва катта эзгу ниятлар мужассам.

Бугун қаёққа қараманг, кўзингиз гўзал биноларга, обод гўша-

ларга тушади. Дунё айвонида ўз ўрнимиз, ўз сўзимиз бор. Фарзандларимиз илм-фан ва спортда юксак марраларни забт этиши одатий ҳолга айланди. Буларнинг бари — Мустақиллик неъматлари.

Мамлакатимиз раҳбари “Янги Ўзбекистон” газетаси бош муҳаррири саволларига берган жавобларида “Янги Ўзбекистонни барпо этиш ақли ва одил тарихимиз, бетакрор ва ноёб маданий бойлигимизни янада чуқур ўрганиб, уларга таяниб, мустақил миллий тараққиёт йўлимизни янги босқичда давом эттириш демакдир”, дея таъкидлайди.

Шу маънода кейинги йилларда маданий гуманитар йўналишда — маданият, кино, рақс ва тасвирий санъат соҳасини ривожлантириш бўйича талай ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, халқаро мақом анжумани, бахшичилик ва миллий хунармандчилик фестиваллари ташкил этилди. Яқин ва узок тарихимиз, буюк аждодларимиз ҳаётига бағишланган фильм ва сериаллар суратга олинмоқда. Шу ўринда ўзим гувоҳ бўлган бир

суҳбат ёдимга тушди.

Ўтган асрнинг саксонинчи йиллари бошида устозим Шуккур Бурхон билан ўша пайтда республикамиз раҳбари Шароф Рашидов хузурда бўлгандик. Шароф Рашидов Мақсуд Шайхзоданинг “Мирзо Улуғбек” трагедияси сахнада муваффақиятли кўйилгани билан бизни табриклади. Ўшанда Шуккур Бурхон улғуларга хос соддалик ва куюнчаклик билан шундай деган эди:

— Шароф ака! “Мирзо Улуғбек”ни халқимиз жуда яхши кутиб олди. Шундай тарихий асарларга эҳтиёж жуда катта. Мақсуд Шайхзодага айтсангиз, соҳибкирон Амир Темур ҳақида ҳам ана шундай бир асар ёзиб берсалар. Соҳибкирон сиймосини сахнада яратсам, армоним қолмас эди... Шароф Рашидов даъфъатан бир калкиб кетгандек бўлди. Бир нуктага тикилганча узок тин олди. Сўнгра паст овозда шундай деган эди:

— Бироз сабр қилайлик. Ўша ёруғ кунлар ҳам, албатта, келар... Агар ўша даврда Соҳибкирон ҳақида асар ёзилса, Шуккур Бурхон Амир Темур сиймосини сахнада яратганида, бизга қандай ноёб мактаб қолдирган бўлар эди! Мустақил даврда бу каби кўп улғуф неъматлардан бебаҳра қолдик. Минг афсуски, бундай мутелик, имконсизлик нафақат санъатда, балки турмушимизнинг ҳамма соҳаларида буткул ҳукмрон эди... Бугун Шароф ака айтган ёруғ кунлар келди.

Эркин КОМИЛОВ,
Ўзбекистон халқ артисти

Инновацион ривожланиш вазирлигида вазирлик хузурдаги жамоатчилик кенгашининг йиғилиши ва таникли ёзувчи Исажон Султоннинг “Алишер Навоий” романи тақдироти бўлиб ўтди.

Тадбирда иштирок этган Инновацион ривожланиш вазирлиги Иброҳим Абдурахмонов, адабиётшунослар Шухрат Ризаев ва Баҳодир Қарим бугунги кунда илм ва ижод қилишга яратилган кенг имкониятлар ҳақида гапирди. Вазирлик тизимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Буюк

йўғрилган хикоялари раvon ўқилади. Персонажлар ва уларнинг характерларини осон англайсиз, улар сизга танишдай туюлади; дейлик, куюнчак қўшни, беғам дўст, оқибатсиз қариндош ва садоқатли кадрдонингизни эслатиши мумкин... **

Адиблар хиёбонида шоир Сухроб Зиёнинг “Кўнгил елкани” китобининг тақдироти бўлиб ўтди. Тадбирда Ёзувчилар уюшмаси аъзолари, адабиётшунослар ва шеърят ихлосмандлари иштирок этди.

УЮШМА ХАБАРЛАРИ

шоир ва мутафаккир Алишер Навоий таваллудининг 580 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида”ги қарори ижроси юзасидан амалга оширилган ишлар сарҳисоб қилинди. “Алишер Навоий” романи кенг эътироф этилди.

— Ойбек домланинг “Навоий” романидан қарийб 80 йил ўтиб, Исажон Султон ушбу романини ёзди, — деди Ш.Ризаев. — Асарда Алишер Навоийнинг яқин қариндошлари, тоғаларининг шоир ҳаётининг ўрни ва Хусайн Бойқаро билан муносабатлари гўзал ифодаланган. Тақдирот иштирокчиларига адибнинг янги китоби тухфа қилинди. ***

Таникли ёзувчи Кўчкор Норқобилнинг Россия Федерациясида “Тюльпан на снегу” номли хикоялар тўплами чоп этилди. Санкт-Петербургдаги “Четъере” нашриёти муҳаррири Мария Александрова муаллиф ҳақида шундай ёзди:

— Ёзувчи Кўчкор Норқобилнинг харорат ва самимият, инсонийликка

— Шоирдан кўп нарса талаб қилиш нотўғри, — деди адабиётшунос олим Қозоқбой Йўлдошев. — У борича, рост, кўнгли нимани буюрса ёзсин. Бугун дунёни шеърят қутқармайди. Шеърят билан дунёни ўзгартириб юборадиган замонлар ўтди. Бугун бутун инсоният маъмуларга, ўзининг бир ҳовуч дардига ўралиб ётибди. Шоир шеърлари орқали инсониятни ана шу кичик дардларидан қалғитиши керак. Бу унсурни Сухроб шеърятинида кузатдик. “Кўнгил елкани” тўплами “Зилол булоқ” нашриётида чоп этилган. ***

Жорий йилнинг 6-12 июнь кунлари Нукус шаҳри ва Бўзатов туманида “Бўзатов шеърят кунлари” фестивали ўтказилган эди. Мустақиллигимизнинг 30 йиллиги муносабати ташкил этилган бу тадбирда иштирокчилар “Янги Ўзбекистон ёшлари, бирлашайлик!” шиори остида жам бўлишди, тадбирда иштирок этган ёш ижодкорлар ўз иқтидорларини намойиш этишди. Ёшлар ойлиги доирасида чоп этилган “Бўзатов илҳомлари” китобидан фестивал иштирокчилари ҳамда тўққизта ижод мактаби ўқувчиларининг машқлари ўрин олган.

АФФОН БОЛАЛАРИГА

Ҳар кеча уйқумни бузар нолалар, Юзимни куйдирар қайнок жолалар, Тошлар тегиб синган нозик лолалар, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Орзуларда қолди қалам ва дафтар, Дон излаб бўғотга қўнмайди қаптар, Ҳар бир кун — яқини номаълум сафар, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Беруний, Навоий, Бобур ва Машраб, Ётурлар паришон хилолга қараб... Мактабларда ўқинг тарихни асраб, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Менга эшитилар қулгуларингиз, Бунчаям чиройли туйғуларингиз, Бегона эмасдир қайғуларингиз, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Она дарё боқар сизу бизларни, Асрлар сугорар том илдиларни, Эртақлар уйғотар кўк, юлдузларни, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Сизни қўлаб турар Термизийларим, Султоним, сарбоним, беку бийларим, Сизни муштарак шу тақдир сийласин, Аффон тупроғида ўсган болалар.

Салим АШУР

